

Thomas Mann: Smrt v Benetkah, 1912

znan pisatelj Gustav von Aschenbach, 50, se odpravi na otok ob Jadranski obali, kjer pa mu ni najbolj všeč; od tam gre v Benetke in se nastani v hotelu na Lidu; opazuje poljsko družino; pritegne ga 14-letni Tadzio, katerega lepota je popolna; vsako jutro ga opazuje, želi ga čim večkrat videti, tudi mladenič ne umika pogleda; zasleduje jih po mestu in končno si prizna, da je vanj zaljubljen; v Benetkah je vse manj turistov, vzrok je kolera, ki vztrajno mori prebivalstvo; domačini prikrivajo resnico, Gustav jo vseeno izve, vendar noče opozoriti Tadziove družine; ko se odpravljajo domov, pride med Tadziom in njegovim prijateljem do pretepa, prijatelj ga potisne na tla in mu tišči glavo v pesek; ko popusti, je T. ves zasopel in hlasta za zrakom; oddalji se od njih in zakoraka proti morju, obrne se in se sreča z Gustavom pogledom; vabi ga, naj mu sledi, kot že tolikokrat poprej, vendar je Gustav slaboten, zgrudi se na tla in še istega dne umre

- NN, 1929
- *Buddenbrokovi*
- *Čarobna gora*
- *Lotte v Weimarju*

- pogosta tema je umetnost in umetnik
- v *Smrti* Aschenbach umetnik
- umetnik v njegovih delih je telesno šibek; k ustvarjanju jih žene umetniško nagnjenje; da bi kaj ustvarili, morajo premagati svojo telesno in čustveno naravo (z disciplino, samoobvladovanjem)

- prikaz umetnikove poti od začetka do njegove smrti
- morje ima poseben pomen: neizmernost, večnost, hkrati nekaj zapeljivega in prepovedanega
- Benetke: mesto z orientalskim navdihom + evropska treznost
- pod zunanjo lepoto se skriva kužna kolera, razkroj
- za A so mesto uživanja, lepote in umetnosti
- od privlačnosti k ljubezni, homoerotični strasti do katastrofe (smrt)
- T' lepoto primerja s klasično antično likovno umetnostjo
- na začetku vse povezano z Apolonom (bog razuma, zavetnik Um), kasneje se to sprevrže v nasprotje - vizionarski sanjski prizor – ekstatično doživetje; A se preda Dionizu
- T v sklepnem prizoru simbolično pokaže A pot in ga popelje v smrt
- to spominja na boga Hermesa; lahko se je pojavljal v različnih oblikah, največkrat kot lep mladenič; bil je zaščitnik pastirjev in božji sel, poleg tega pa je tudi vodil duše umrlih v podzemlje
- popotnik v Muenchnu se pojavi na pokopališču, gondola ga spominja na krsto, gizdalin na ladji je star, duhovno razkrojen in očitno zapisan smrti; njegovo blebetanje o ljubčku je nekakšna napoved kasnejše A strasti
- vožnja z ladjo ga odmika od resničnosti, izgublja orientacijo, spominja na Haronov brod
- bralec mora poznati zg, umetnost, mitologijo